

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

62. An iudex sæcularis processans occulte Ecclesiasticum in causa criminali cum intentione postea processum præsentandi Prælato faciat contra libertatem Ecclesiasticam, & incidat in excommunicationem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

vt Episcopo negligente, vel renuente, ad Regem causa deferatur, non vt ipse Rex causam iudicet, sed vt moneat reuerenter superiorem, vel dicendum est hoc ius fuisse sublatum ab Innocentio III. in cap. qualiter, & quando de iudiciis.

RESOL. LXI.

An iudex laicus possit punire Clericum pena pecuniaria, quia reuerentia signa illi non exhibuerit, vel quia coram ipso deliquerit? Ex part. 1. tract. 2. Resol. 26. alias 25.

§.1. **A**ffirmatiue respondet Pereira tract. de manu Regia, p. 1. c. 7. n. 42. Bobadilla in polit. tom. 1. lib. 2. c. 18. n. 89. vbi sic ait: [Si el Clerigo cometiesse delito, ò defacato contra los ministros de la Justicia seglar, ò en su presencia, podranle prender para remitirle, porque la jurisdiccion real no queda ilusoria, y menospreciada, como quiera que ay algunos Clerigos poco corteses, y otros tan atreuidos, que se precian de no respetar à la Justicia seglar, y de passar delante del corregidor, ò de su teniente estando en el Tribunal, y fuera del sin hazerles cortesia: loqual hecho de malicia es bien reftrenar cuerdamente con alguna multa, y pena pecuniaria.] Ita Bobadillo. Sed contra illum, & merito insurgit noster Megala in 3. p. lib. 3. n. 35. cap. 11. aduertendo, priorem casum Bobadilla habere tantum locum, quando talis captura esset simpliciter necessaria ad propriam, vel aliorum defensionem: alterum verò casum habere contra se determinationes Bullæ Cænæ. Et miror equidem, quomodo Bobadilla, & alij sint ita faciles ad condemnandos Clericos in bonis, & pecunia, quasi dicta bona non habeant priuilegium, quod habet Clerici persona, & tamen Canones statuunt, vt exempta persona Clerici non possit in rebus molestari, cap. vnice, de Cleric. coning. n. 5. qui reddit rationem, & ne per vnã viam concedatur, quod per aliam denegatur: & ita docet Genuensis in praxi, c. 8. n. 5. Layman in Theol. mor. lib. 4. tract. 9. c. 4. num. 13. & cap. 5. n. 1. & Carolus de Grassis de effect. Cleric. effect. 1. num. 13. Sed ad alia transeamus.

Sup. hoc supra in Ref. 56. §. vi. & in Ref. 57. §. vi. & infra in Ref. 66. §. 2. à lin. 2. & in aliis multis eius not.

RESOL. LXII.

An iudex secularis processans occultè Ecclesiasticum in causa criminali, cum intentione postea processum presentandi Prælato, faciat contra libertatem Ecclesiasticam, & incidat in excommunicationem Bullæ Cænæ? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 53. alias 52.

Sup. hoc in Ref. seq. sed lege etiam doctrinam alterius Ref. not.

§.1. **N**egatiue respondet Grassius in decis. p. 1. lib. 4. cap. 18. num. 135. sed iste Author, vt supra notauimus, multa docet, non admittenda in his materijs Ecclesiasticæ libertatis.

2. Et idè contrarium asserendum est, nempe, in excommunicationem incidere Iudicem sæcularem qui secretò Ecclesiasticos processaret, etiam si animum haberet presentandi talem processum Summo Pontifici, vel alij Prælato. Et ita docent Fillucius tom. 1. tra. 16. cap. 11. num. 312. & Soula in Bulla Cænæ, cap. 20. disp. 95. concl. 2. n. 3. qui num. 2. hanc sententiam limitat dicendo: [Quando (hæc sunt eius verba) non est aditus ad Prælatum, qui iuridicè se informare possit de factò criminali alicuius Ecclesiastici, & in eo continuatur, & est periculum in mora; potest Iudex sæcularis informationem facere, vt Prælato præsentet, non verò in alijs casibus. Quando verò in aliquo fa-

cto criminali Ecclesiastici, & sæculares simul conueniunt: eatenus Iudex sæcularis poterit circa Ecclesiasticos, testium dicta recipere, quatenus ad id procedendum, contra laicos necessarium fuerit; alias ab hac censura illum non excusarem: sed informationem talem verbaliter, vt Prælato denunciet, non verò iudicialiter accipere existimo non prohiberi hoc loco. [Ita Soula, quæ sunt valdè notanda à Iudicibus, laicis. Ad argumentum verò, quod adducit Grassius, responderetur, quòd, licet capere informationem propriè, & in rigore loquendo, non sit processare; est tamen quomodolibet in causis Ecclesiasticorum criminalibus se intromittere; quod est contra libertatem Ecclesiasticam, & sufficit ad incurrandam excommunicationem.

RESOL. LXIII.

An iudex laicus incidat in censuram Bullæ Cænæ, si occultè processat Clericum, animo presentandi processum Summo Pontifici, vel iudici Ecclesiastico? Ex part. 3. tract. 1. Ref. 52.

§.1. **I**n tr. 1. de immuni. Eccles. resol. 52. pro negatiua sententia adduxi Grassium, cui nunc addo & Duardum in Bull. Cæn. can. 15. §. 5. n. 2. quia absque citatione nõ dicitur quis processare, sed iudex laicus qui occultè processat clericum, illum non citat. Ergo, &c.

2. At his non obstantibus ego puto in dictam excommunicationem incidere iudicem sæcularem, qui secretò Ecclesiasticos processaret, etiam si animum haberet talem processum Summo Pontifici, vel alij Prælato presentandi. Et ita hanc sententiam docet nouissimè Bonacina in Bull. Cæn. tom. 3. disp. 1. §. 20. punct. 1. n. 7. quia intentio presentandi processum iudici Ecclesiastico non confert iurisdictionem ad informationem contra Ecclesiasticos accipiendam. Nota tamen quòd Riccius in praxi tom. 4. resol. 460. n. 5. tenet primam opinionem, quando non esset aditus ad Prælatum, qui iuridicè se informare possit de factò criminali alicuius Ecclesiastici, & in eo continuaret, & esset periculum in mora. Sed ego non puto recedendum esse à nostra sententia, quia tales casus sunt metaphysici, & moraliter vix possunt accidere.

Quæ hic est Ref. antecessens, sed via de infra ex Ref. 256. doctrinam §. vi.

RESOL. LXIV.

An iudex laicus ex consuetudine possit iudicare in criminalibus Clericos in Minoribus constitutos? Et quid etiam de constitutis in prima tonsura? Et an in Hispania Clerici Minores non gaudeant exemptione gabellarum ex consuetudine? Et an Episcopi non possint publicare editum vt Clerici in Minoribus debeant assumere sacros ordines, sub pena priuationis habitus? Et an ita declarauerit Sacra Congregatio? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 10.

Quamvis non satis clare supra, hac prima difficultate huius tituli, lege tamen supra doctrinam Ref. 44. & infra Ref. 216. §. 4. procedit, & signanter in fine.

§.1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Pereira de manu Regia part. 2. cap. 77. num. 2. vbi sic ait: Circa Clericos in minoribus potest iudex sæcularis iurisdictionem in criminalibus acquirere ex consuetudine. Ita ille, & hoc etiam docet in c. 26. num. 10.

2. Sed hæc opinio est contra sacros Canones, per quos apparet Clericos in minoribus, etiam in prima tonsura, constitutos, integrè & plenè gaudere priuilegio clericali, sicuti Clericos in Sacris constitutos, vt patet in cap. 2. de foro compet. & in cap. cum non ab homine, de iudicijs; ibi, Clericos cuiuscumque Ordinis, & iterum

Sup. hoc ibidem ante medium §. 1. not. præteritè.